

Lex plyn má ambici uvolnit nevyužité rezervace výkonu v síti. Frank Bold navrhuje, jak zvolený nástroj ještě zlepšit

23.4.2025 - Markéta Bočková | Frank Bold

Poslanecká sněmovna dnes schválila a poslala do Senátu novelu energetického zákona známou jako Lex plyn. Díky pozměňovacím návrhům došlo i na změny týkající se především obnovitelných zdrojů energie. Sněmovna zmírnila podmínky pro individuální kontroly výnosnosti solárních elektráren (FVE) uvedených do provozu v letech 2009 a 2010.

Povinnost se bude vztahovat až na elektrárny s instalovaným výkonem nad 145 kW. Zásadní je zavedení částečně nevratné kauce při uzavírání smluv o připojení k distribuční soustavě. Tato změna má za cíl ovlivnit i již existující a nevyužité rezervace výkonu pro fotovoltaiku a větrné elektrárny. Jejich hodnota v současnosti dosahuje 23 GW. Nejméně polovina z těchto rezervací se podle odhadů nikdy nezrealizuje.

Lex plyn zpřísňuje povinnost výrobců elektřiny a ostatních žadatelů o připojení k síti podílet se na nákladech za připojení k distribuční soustavě. Část této platby závislé na výši požadovaného výkonu nebo příkonu bude nově nevratná i pokud k připojení daného zařízení nakonec nedojde. Tato povinnost bude nově součástí smlouvy o připojení a distributori mají povinnost ji doplnit zpětně také do stávajících smluv, u kterých developer své zařízení k soustavě zatím nepřipojil.

„*Vedle zavedení nevratné kauce za připojení navrhujeme i jinou formu motivace pro to, aby developeri upustili od nevyužívaných rezervací. Nejprve prostřednictvím pozitivní motivace – amnestie za opuštění fronty – a posléze zavedením povinných milníků a lhůt k jejich splnění do smluv o připojení. To by v síti uvolnilo více rezervovaného výkonu, protože by frontu na připojení mohly opustit bez sankce i ty stojící projekty, pro které nevratná kauce nebude dostatečnou motivací. Je však nutné prvně vyčíslit náklady a přínosy takovéto amnestie.*“ vysvětlil **Jan Bakule, právník Frank Bold a expert na energetiku**, s odkazem na aktuální studii Frank Bold, ve které expertní skupina na základě zkušeností ze zahraničí navrhoje 8 chytrých opatření k uvolnění kapacity sítě pro obnovitelné zdroje. Například ve Velké Británii výše zmíněnou cestu pozitivní i negativní motivace zavedli a slibují si od ní uvolnění až 94 GW výkonu v síti.

I nyní má žadatel o připojení k síti povinnost uhradit distributorovi podíl na oprávněných nákladech za připojení. Polovina nákladů se platí formou zálohy do 15 dnů od uzavření smlouvy o připojení a uhrazení zbylých 50 % pak distributor váže typicky k momentu před zahájením prací na posílení soustavy. Pokud však žadatel nebude k síti připojen, měl by se mu nyní tento podíl vracet – s výjimkou případů, kdy k ukončení rezervace dojde vinou žadatele. Nově bude již vždy jasné, že část toho podílu bude zcela nevratná.

„*Energetický regulační úřad poněkud nestandardně dokonce už zahájil práce na úpravě příslušné vyhlášky, aby nevratnou kauci zavedl a stanovil její výši. Přitom Lex plyn teprve dnes prošel Sněmovnou a neexistuje tak platné zákonné zmocnění k vydání zmíněné vyhlášky,*“ popsal Jan Bakule.

Přestože je přidání nevratné kauce do smluv o připojení obecně dobrým krokem zpřísňujícím vstupní podmínky, může potenciálně ohrozit zejména projekty větrných elektráren. U nich je totiž už na samém počátku nezbytné zjistit, jaké jsou přírodní podmínky v dané lokalitě a také názory zástupců obce a místních obyvatel.

„Pokud by nyní dle návrhu vyhlášky musel developer uhradit i desítky milionů korun hned při rezervaci kapacity v síti bez znalosti místních poměrů, zvyšuje to jeho investiční riziko v již tak rizikovém odvětví,“ zhodnotil Jan Bakule.

Řešením pro větrné projekty by podle něj mohl být pozdější nástup účinnosti nevratné kauce tak, aby developer získal prostor například 6 až 18 měsíců od uzavření smlouvy o připojení.

<http://frankbold.org/pro-media/tiskova-zprava/lex-plyn-ma-ambici-uvolnit-nevyuzite-rezervace-vykonom-v-siti-frank-bold-navrhujec-jak-zvoleny-nastroj-je>